

Kristeligt Dagblad den 2. juni 2020, kl. 14:30

Anne Sophie Thingsted og Lise Brix, Videnskab.dk

Tusindvis af tyskere døde i danske flygtningelejre

Der hersker uenighed om, hvorvidt den danske stat kunne have gjort mere for at forhindre, at 17.000 tyske flygtninge døde i Danmark under og efter Anden Verdenskrig

På 75-året for Danmarks befrielse fra den tyske besættelsesmagt er der fortsat emner, som er betændte og kontroversielle at tale om.

Et af dem er de cirka 17.000 tyske flygtninge, som døde på dansk jord, efter at de var undsluppet det krigshærgede Nazityskland. Ud af dem var cirka 7.000 børn, viser forskning.

"Mange af flygtningene ligger begravet på Vestre Kirkegård i København. Så mange, at man lavede en massegrav. Der findes uhyggelige billeder, hvor man kan se hvor udmagrede de tyske flygtninge var, og mange havde været igennem helvede på jord, inden de ankom hertil. Den danske behandling af dem, er stadig kontroversiel og svær at tale om," fortæller Sine Maria Vinther, historiker på Roskilde Universitet, til Videnskab.dk.

Billedtekst: Da Danmark overtog administrationen af 200.000 flygtninge efter Befrielsen i 1945, stod det klart, at man måtte gøre en indsats for at få "omsindet" de 66.000 børn i lejrene, der var blevet udsat for nazistisk propaganda og hjernevask, siden de var små. Her ses en skoleklasse i flygtningelejren i Aalborg, 1947. Foto: Vardemuseerne

Forskere er uenige om, hvorvidt en del af de mange dødsfald kunne have været undgået, hvis de danske læger havde gjort mere for at hjælpe flygtningene, skriver Videnskab.dk.

Men der er enighed om, at Danmarks behandling af flygtningene kræver at blive gået efter i sømmene, så vi kan lære af dem i eftertiden.

De tyske flygtninge ankom til et Danmark, som ikke var gearet til at håndtere det enorme antal sårede.

I årene 1945-49 var der omkring 250.000 tyske flygtninge i Danmark, svarende til cirka 5 procent af den samlede befolkning. Danmark var allerede i knæ efter besættelsen, og der opstod kaotiske tilstande.

"De tyske flygtninge døde i tusindvis. Der døde flere tyske flygtninge i Danmark efter besættelsen, end der døde danskere under besættelsen. Mange af dem var små børn, der døde af epidemiske sygdomme og almindelig dårlig sundhedstilstand," fortæller Claus Bundgård Christensen, lektor i historie ved Roskilde Universitet.

Imellem januar og april lukkede storbyernes skoler og institutioner, så de tyske flygtninge kunne blive indlogeret der.

En opgørelse fra maj 1945 viste, at der var indkvarteringer i omkring 1.100 forskellige skoler, forsamlingshuse, fabrikker og barakker. 64 ud af 70 skoler i København husede desuden flygtninge, skriver Immigrantmuseet.dk.

På grund af det store antal døde flygtninge blev cykelskure og lignende brugt som midlertidige lighuse, fortæller Sine Maria Vinther.

Det var i månederne efter befrielsen, at et stort antal tyske flygtninge mistede livet.

Kirsten Lylloff mener, at de danske myndigheder og læger bar et medansvar for de mange dødsfald, fordi der ikke blev gjort nok for hjælpe flygtningene. Hun er pensioneret læge og cand. mag i historie, som har skrevet en ph.d. og en bog om de tyske flygtninge i Danmark.

For selvom reglen om, at danske læger ikke skulle behandle de tyske blev blødt op efter befrielsen, ville mange læger fortsat ikke behandle krigsflygtningene, hvis de skulle indlægges, påpeger hun.

Andre historikere er imidlertid uenige i Kirsten Lylloffs udlægning af sagen og mener overordnet ikke, at de mange dødsfald kunne være forhindret under omstændighederne i 1945.

"Jeg mener ikke, at den primære årsag til det store antal dødsfald skyldtes, at flygtningene fik en dårlig behandling i Danmark. Den høje dødelighed hang sammen med de forfærdelige strabadser, som folk havde gennemgået, før de kom hertil. Krig, sult, frost og sygdom. Jeg tror ikke, det havde gjort den store forskel for dødeligheden, hvis det havde været de danske myndigheder, der stod for den lægelige behandling," siger Leif Hansen Nielsen.

Sine Maria Vinther påpeger, at vi skal se tilbage på historien og tage ved lære af den.

"Flygtningelejrene kan på ingen måde sammenlignes med kz-lejre, men de tyske flygtningene fik ikke den hjælp, som de havde brug for og krav på. Det, synes jeg, er et eksempel på, at had avler had," siger hun.

Selvom det er 75 år siden, Danmark blev befriet, er det stadig vigtigt at fortælle historien om de tyske flygtninge i dag for at forstå, hvad der kan ske, når en befolkningsgruppe bliver dehumaniseret, slutter Kirsten Lyloff.